ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Faisala Husseiniho v právní věci žalobkyně: **N. T. T.**, zast. advokátem Mgr. Petrem Václavkem, Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2022, čj. MV-25144-4/SO-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 11. 2023, čj. 77 A 23/2022 – 66,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 11. 2023, čj. 77 A 23/2022 – 66, **se ruší**.

II. Rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2022, čj. MV-25144-4/SO-2022, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

III. Žalovaná **je povinna** nahradit žalobkyni náklady řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši **22 600 Kč** do rukou jeho advokáta Mgr. Petra Václavka ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra zamítlo dne 10. 12. 2021 podle § 87e odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), žádost žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu, kterou podala dne 1. 9. 2021. Ministerstvo dospělo k závěru, že žalobkyně požádala o pobytové oprávnění v rozporu s podmínkami v § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců (nepodala žádost do tří měsíců od vstupu na území). Proti rozhodnutí ministerstva podala žalobkyně odvolání, které žalovaná dne 4. 3. 2022 zamítla.

[2] Proti rozhodnutí žalované podala žalobkyně žalobu, kterou krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

2. Kasační řízení

Kasační stížnost

[3] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítla, že nebylo objasněno datum jejího vstupu na území ČR. To navrhovala prokázat svou účastnickou výpovědí a svědeckou výpovědí svého partnera. Těmito výpověďmi by byla také prokázána intenzita partnerského vztahu a z toho plynoucí zásah do soukromého a rodinného života. Stěžovatelka přicestovala do ČR 28. 8. 2021 osobním automobilem z Maďarska. To prokazovala čestným prohlášením, dokumenty, které prokazovaly její pobyt na území Maďarska, a důkazním návrhem na provedení jejího účastnického výslechu a svědeckého výslechu jejího partnera. Stěžovatelka uvedla, že podle zákona o pobytu cizinců není nutné prokázat vstup na území ČR listinnými důkazy. Věrohodnost daných výpovědí mohla být posouzena až po jejich provedení.

[4] Podle stěžovatelky je napadený rozsudek nepřezkoumatelný, neboť se krajský soud nevypořádal s její argumentací rozsudkem krajského soudu sp. zn. 57 A 32/2022, který se týkal téměř shodné skutkové věci a krajský soud rozhodl odlišným způsobem.

[5] Za účelem prokázání partnerského vztahu stěžovatelka navrhovala provedení pobytové kontroly a opět provedení jejího účastnického výslechu a svědeckého výslechu jejího partnera. Právo na soukromý a rodinný život vyplývá z Listiny základních práv a svobod i z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Správní orgány i krajský soud uvedly, že stěžovatelka s partnerem nejsou sezdáni a nemají děti, a proto rozhodnutí ministerstva nemůže nepřiměřeně zasáhnout do soukromého a rodinného života stěžovatelky. Aby správní orgány mohly posoudit proporcionalitu rozhodnutí, musely se ovšem alespoň obecně zabývat rodinnými poměry stěžovatelky. Tato povinnost vyplývá i z čl. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Rozhodnutí správních orgánů zasahuje i do práva na respektování soukromého a rodinného života partnera stěžovatelky (rozsudek NSS ze dne 8. 10. 2021, čj. 5 Azs 314/2020-52). Stěžovatelka má omezené možnosti k řešení pobytové situace.

[6] Stěžovatelka navrhla, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

Vyjádření žalované

[7] Žalovaná uvedla, že námitky se shodují s námitkami v odvolacím řízení. Se závěry krajského soudu se ztotožnila, odkázala na spisový materiál a navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

3. Právní hodnocení

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Podle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců je o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinný příslušník občana Evropské unie uvedený v odstavci 1 povinen požádat ministerstvo ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území.

[10] V projednávané věci stěžovatelka tvrdí, že do ČR vstoupila dne 28. 8. 2021, kdy přicestovala osobním automobilem z Maďarska. Následně podala dne 1. 9. 2021 žádost o přechodný pobyt. Stěžovatelka předložila cestovní doklad, čestné prohlášení o vstupu na území ČR, kopii dokladu o dlouhodobém pobytu na území Maďarska za účelem zaměstnání a dále dvě listiny v maďarštině (nepřeložené), kterými jsou, podle slov stěžovatelky, pracovní smlouva se společností X-M LIEN Bt. a plná moc pro maďarského advokáta. Správní orgány i krajský soud však dospěly k závěru, že stěžovatelka neprokázala, že žádost podala do tří měsíců ode dne vstupu na území ČR. Dospěly ke shodným závěrům, že ani jedna z těchto listin neprokazuje vstup stěžovatelky na území ČR, ani pobyt stěžovatelky (a jeho délku) na území Maďarska (doklad o povolení k dlouhodobému pobytu v Maďarsku prokazuje oprávnění k takovému pobytu, nikoliv jeho faktickou realizaci, pracovní smlouva prokazuje pouze vůli uvedených smluvních stran k uzavření takové smlouvy, nikoliv to, že smluvní strany plnily práva a povinnosti z ní plynoucí, a plná moc prokazuje pouze vůli stěžovatelky k jejímu zastupování). Stěžovatelka podle správních orgánů a krajského soudu pouze prokázala svůj přílet do Budapešti dne 11. 12. 2019. Nepředložila žádné listiny, které by prokázaly její faktický pobyt na území Maďarska.

[11] Stěžovatelka k prokázání svého vstupu na území ČR včetně jeho data navrhovala provedení svého účastnického výslechu a svědeckého výslechu svého partnera. K tomu správní orgány a krajský soud uvedly, že stěžovatelka i její partner jistě mohli v písemných podáních sdělit jakékoliv skutečnosti, které by podle jejich názoru byly způsobilé prokázat vstup stěžovatelky na území a byly případně prokazatelné jejich výpověďmi. Nic takového se však nestalo. Stěžovatelka se domáhala provedení uvedených výpovědí, aniž by alespoň naznačila, jak chce jejich prostřednictvím prokázat svůj vstup na území, a zároveň tvrdila, že vlastně nedisponuje ničím, co by jej prokazovalo.

[12] NSS konstatuje, že návrh na provedení důkazu je možné nepřijmout pouze za situace, kdy tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení. Dále tehdy, pokud důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, tzn. nedisponuje vypovídací schopností, či pro jeho nadbytečnost, byla-li již skutečnost, která má být dokazována, v dosavadním řízení bez důvodných pochybností postavena najisto. Návrh na provedení důkazů je dostatečně konkrétní, jestliže účastník tvrdí, jaké skutečnosti chce provedením těchto důkazů prokázat (rozsudky NSS ze dne 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 2. 2012, čj. 1 As 16/2012-24, ze dne 12. 7. 2021, čj. 4 Azs 74/2021-23, či ze dne 6. 1. 2022, čj. 1 Azs 314/2021-47).

[13] K rozdílu mezi předběžným posouzením důkazů, jež předchází jejich provedení, případně odmítnutí jejich provedení, a vlastním hodnocením důkazů, k němuž lze přistoupit teprve poté, co byly důkazy soudem řádně provedeny, lze též citovat rozsudek ze dne 16. 11. 2011, čj. 5 As 80/2010-97, v němž NSS shledal jako nepřípustný postup krajského

soudu, který konstatoval, že stěžovatelem navržené svědecké výslechy nebylo třeba provést, neboť nemohly přispět k objasnění věci. Zároveň krajský soud pochybil, když aproboval závěr žalovaného, jenž odmítl provést navržené důkazy, neboť již předem usuzoval na jejich nevěrohodnost: „*Za situace, kdy stěžovatel svou výpovědí zpochybňoval důkazy, ze kterých při zjišťování skutkového stavu vycházel správní orgán prvního stupně, a zároveň k prokázání vlastní skutkové verze navrhl provést konkrétní důkazy, tj. výpověď dvou svědků, kteří mohli mít o věci bezprostřední informace, nelze takové důkazy předem považovat za irelevantní. Žalovaný tudíž pochybil, když navržené důkazy neprovedl. Na uvedeném závěru nemůže nic změnit ani tvrzení žalovaného, které posléze převzal i krajský soud, že i pokud by stěžovatelem označené osoby vypověděly, že stěžovatel předjížděl autobus až za železničním přejezdem, neměla by tato skutečnost žádný vliv na to, že stěžovatel mohl na železničním přejezdu předjíždět jiné vozidlo. Nejvyšší správní soud podotýká, že taková argumentace je nepřípustná, neboť v jejím důsledku je předjímán obsah svědecké výpovědi. Zatím nelze vůbec spekulovat o tom, co by navržení svědci, pokud by byl jejich výslech proveden, vypověděli. [...] Povinnosti vyslechnout žalobcem označené svědky se správní orgány nemohly zprostit poukazem na skutečnost, že jejich případné výpovědi by byly ryze účelové, neboť tyto osoby jsou s obviněným (žalobcem) v přátelském vztahu. [...] V posuzované věci tedy bude třeba nejprve důkazní návrhy stěžovatele vyslyšet, tzn. důkazy provést, a teprve po jejich řádném provedení bude možné veškeré provedené důkazy zhodnotit každý jednotlivě a v jejich vzájemné souvislosti a vzít přitom v úvahu i věrohodnost jednotlivých svědeckých výpovědí.*“

[14] NSS dospěl ohledně zjištění skutkového stavu věci k opačným závěrům než správní orgány a krajský soud. V projednávané věci nebyl důvod k odmítnutí provedení navrhovaného výslechu stěžovatelky a jejího partnera. Stěžovatelka konkretizovala, že navrženými výpověďmi chce prokázat datum svého vstupu na území ČR. Správní orgány ani krajský soud nemohou předjímat, že by z daných výpovědí nezjistily žádné věrohodné skutečnosti o vstupu stěžovatelky na území ČR. Hodnotit důkazy (v této věci účastnické a svědecké výpovědi) lze až po jejich provedení. Již z tohoto důvodu NSS zrušil napadený rozsudek i rozhodnutí žalované. NSS se proto nezabýval nepřezkoumatelností napadeného rozsudku v tom ohledu, že se krajský soud nevypořádal s odkazovaným rozhodnutím, které dospělo k odlišným závěrům. To totiž v podstatě souvisí se skutkovým stavem, který správní orgány dostatečně nezjistily.

[15] Stěžovatelka dále namítla nedostatečné posouzení přiměřenosti rozhodnutí z hlediska dopadů do jejího soukromého a rodinného života. K prokázání této skutečnosti také navrhla již ve správním řízení provedení svého účastnického výslechu a svědeckého výslechu svého partnera, jakož i provedení pobytové kontroly. Správní orgány ani ve vztahu k této skutečnosti těmto důkazním návrhům nevyhověly, přičemž i zde platí výše uvedené, tj. že hodnotit důkazy (v této věci účastnické a svědecké výpovědi) lze až po jejich provedení. NSS je tak nucen konstatovat, že správní orgány pochybily i ve vztahu k této otázce. Je tedy zatím ze strany soudu předčasné hodnotit přiměřenost rozhodnutí z hlediska dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatelky.

[16] Krajský soud tedy pochybil, pokud převzal nesprávné závěry žalované. Zároveň se také odchýlil od své dosavadní judikatury, jak přiléhavě poznamenala stěžovatelka s poukazem na rozsudek krajského soudu ze dne 18. 5. 2023, čj. 57 A 32/2022-54 (srov. zejména body 38-41).

4. Závěr a náklady řízení

[17] NSS tedy napadený rozsudek z důvodů popsaných výše podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Vzhledem k tomu, že pro takový postup byly důvody již v řízení před krajským soudem, NSS zrušil také žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.], ve kterém bude žalovaná povinna respektovat vyslovený závazný právní názor NSS.

[18] V dalším řízení tedy bude nutné zejména doplnit dokazování o výslechy stěžovatelky a jejího partnera (a to jak ve vztahu k datu vstupu stěžovatelky na území ČR, tak i ohledně posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života) a zvážit též důkazní návrh na provedení pobytové kontroly.

[19] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. NSS rozhodne v případě, že zruší rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Při rozhodování o náhradě nákladů řízení vychází soudní řád správní z celkového úspěchu ve věci, který přísluší stěžovatelce (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

[20] Stěžovatelka tak dostane celkovou náhradu nákladů řízení ve výši **22 600 Kč** tvořenou těmito částkami:

– soudními poplatky ve výši **9 000 Kč** (3 000 Kč za žalobu, 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku žaloby, 5 000 Kč za kasační stížnost);

– odměnou advokátovi za zastupování v řízení o žalobě, tj. za tři úkony právní služby, (převzetí věci, žaloba s návrhem na přiznání odkladného účinku, účast na jednání v trvání do dvou hodin). Odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu) činí 3 x 3 100 Kč [§ 7 bod 5; § 9 odst. 4 písm. d); § 11 odst. 1 písm. a), d), g) advokátního tarifu]. Ke každému ze tří úkonů právní služby je třeba připočíst 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. To dohromady činí **10 200 Kč**.

– odměnou advokátovi za zastupování v řízení o kasační stížnosti, tj. za jeden úkon právní služby (kasační stížnost). Odměna činí 3 100 Kč, náhrada hotových výdajů 300 Kč, dohromady **3 400 Kč**.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 26. dubna 2024

Ondřej Mrákota
předseda senátu